

роботу і не мають змоги зупинятися. Операції у сфері нерухомості, хоча й не масово, але продовжують проводити. Бізнес крок за кроком поновлює свою роботу. Урядом України було внесено зміни щодо реєстрації нерухомого майна для забезпечення належного функціонування ринку комерційної нерухомості. В умовах воєнного стану законодавство для бізнесу змінюється щодня. Усе зазначене вище підтверджує, що наша держава буде функціонувати і надалі, навіть при самих несприятливих умовах. Перемога за нами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гришанова Н. Відновлення функціонування ринку нерухомості в умовах воєнного стану: Мін'юст пояснив особливості. URL: <https://jurliga.ligazakon.net>
2. Грузинська Н. Характеристика нерухомого майна як об'єкта цивільного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 23-28.
3. Кузьменко А., Р. Рубаник. Купля-продаж нерухомості во время войны: возможно, но стоит ли. URL: <https://www.epravda.com.ua>
4. Оцінка та управління нерухомістю: навчальний посібник / [В. Р. Кучеренко, М. А. Заєць, О. В. Захарченко, Н. В. Сментина, В. О. Улибіна]. Одеса: Лерадрук, 2013. 272 с.
5. Українцям дозволили купувати та продавати житло : які обмеження діють у період воєнного стану. URL: <https://fakty.com.ua>
6. Усе про комерційну нерухомість. URL: <https://riel.ua>

Волчанова Дар'я Денисівна, Кашуба Ірина Володимирівна
Студентки 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська
юридична академія»

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.

ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку зі злочинною військовою агресією Російської Федерації проти України виникла нагальна потреба в активізації розвитку українського бізнесу. Для того, щоб система оподаткування була ефективною – вона повинна бути сприятливою та спрощеною для усіх суб'єктів господарювання.

Відповідно до положень Податкового кодексу України (далі – Кодексу) [1] в країні існує дві системи оподаткування: загальна та спрощена.

Загальна система оподаткування застосовується в Україні ще з моменту виникнення підприємницької діяльності. Її використовують усі суб'єкти господарювання, крім тих, які подали заяви про застосування спрощеної системи оподаткування або відмовилися від спрощеної системи оподаткування. Дана система оподаткування регулюється, зокрема ст. 117 Кодексу і передбачає сплату податку зі ставкою 18%.

Влітку 1998 року президент підписав указ про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [2]. Наразі ця система регулюється главою 1 розділу XIV Кодексу.

Так юридичні особи та фізичні особи – підприємці можуть самостійно обирати спрощену систему оподаткування, якщо вони відповідають вимогам, встановленим главою 1 розділу XIV Кодексу, та реєструються платниками єдиного податку (далі – ЄП) в порядку, визначеному цією главою.

У свою чергу, розмір ЄП залежить від обраної групи (їх існує чотири):

1. Для тих фізичних осіб – підприємців, які обирають I групу – сплата буде становити до 10% розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб (з 1 липня 2022 року по 30 листопада 2022 року – до 260, 00 грн/міс).

2. Для тих фізичних осіб – підприємців, які обирають II групу – сплата буде становити до 20% розміру мінімальної заробітної плати (з 1 жовтня 2022 року по 31 грудня 2022 року – до 1340, 00 грн/міс).

3. Для тих фізичних осіб – підприємців, які обирають III групу – сплата буде встановлюватися у відсотках до доходу (3% з реєстрацією платником ПДВ, 5% до доходу без реєстрації платником ПДВ).

З 1 квітня 2022 року тимчасово та до припинення чи скасування воєнного стану на території України введено можливість для підприємців, незалежно від системи оподаткування, обрати третю групу з особливостями, а саме – використовувати відсоткову ставку ЄП у розмірі 2% до доходу. Для цього їм потрібно подати відповідну заяву до податкового органу.

4. Для тих, сільськогосподарських товаровиробників, які обирають IV групу – розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії

(типу) земель та їх розташування (детальніше у підпунктах 293.9.1-293.9.7. пункту 293.9 статті 293 Кодексу).

Після запровадження воєнного стану в Україні було прийнято низку нормативно-правових актів стосовно оподаткування з метою забезпечення ефективної та безперебійної роботи економіки держави в таких складних для країни реаліях. Так з 17 березня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15.03.2022 року (далі – Закон № 2120-IX) [3]. Він визначає ряд тимчасових особливостей справляння ЄП під час дії воєнного стану.

Згідно з підпунктом 9.1 пункту 9 підрозділу 8 розділу XX «Перехідних положень» Кодексу фізичні особи – підприємці – платники ЄП I та II груп мають право не сплачувати ЄП. Такі особи не заповнюють декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця за період, за який ЄП не сплачувався.

Також Законом № 2120-IX внесено зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 2464-VI) [4]. Зокрема, розділ VIII «Прикінцеві та перехідні положення» якого:

1) доповнено пунктом 9-19, згідно з яким на період з 1 березня 2022 року до припинення чи скасування воєнного стану та протягом 12 місяців після його припинення чи скасування, платники єдиного внеску (далі – ЄСВ) мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати його за себе. Такі особи не заповнюють податкову декларацію за період, за який ЄСВ не нараховувався, не обчислювався та не сплачувався. Проте, у разі якщо ЄСВ не буде сплачуватися – страховий стаж, який використовується для призначення страхових виплат не буде зараховуватися;

2) доповнено пунктом 9-20, норми якого передбачають, що під час мобілізації, роботодавці, які є платниками ЄП, мають право за власним бажанням не сплачувати ЄП за найманих працівників, яких призвали під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України. Суми ЄСВ, нараховані та не сплачені зазначеними вище роботодавцями, сплачуються за рахунок державного бюджету;

3) доповнено пунктом 9-21, відповідно до якого на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, до платників ЄСВ не застосовуються штрафні санкції, визначені ч. 11 ст. 25 Закону № 2464-VI;

4) доповнено пунктом 9-22: на період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, платникам ЄСВ не нараховується пеня, а нарахована пеня за ці періоди списується.

Також у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України було внесено зміни до Кодексу щодо податку на майно з фізичних осіб. Так, зокрема, на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, не нараховується та не сплачується плата за землю та земельні ділянки, які розташовані на територіях, на яких ведуться (або велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях, а також за земельні ділянки, які визначені ОВА засміченими вибухонебезпечними предметами та/або на яких побудовані фортифікації.

Крім того, відповідно до Кодексу, на період з 1 березня 2022 року по 31 грудня 2022 року не нараховується та не сплачується податок на нерухоме майно, яке перебуває у власності юридичних осіб, та розташоване на територіях, на яких ведуться (або велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях, та за об'єкти житлової нерухомості, що стали непридатними для проживання у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України.

Перелік територіальних громад, розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) визначається Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України (Мінреінтеграції).

Отже, зміни, які відбулися в системі оподаткування України в умовах воєнного стану можна вважати позитивними, адже вони сприяють розширенню кола платників ЄП, умов легальної несплати ЄСВ, податку на нерухоме майно та плати за землю. Загалом, на час війни та для післявоєнного етапу розбудови країни держава проводить ефективну податкову політику для підтримання суб'єктів господарювання у цих складних умовах. Суттєве зменшення адміністративного та податкового навантаження на бізнес, наявність спрощеної системи оподаткування дозволяє залишати більше коштів в обігу суб'єктів господарювання, що наближає Україну до перемоги.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

2. Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва: указ Президента України від 03.07.1998 року № 727/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/727/98#Text>

3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 року № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 року № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

Вязовцев Володимир Олександрович,

*студент 3 -го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Зятіна Д. В.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК

Транснаціональні корпорації (далі – ТНК) мають значний вплив на національну економіку країн перебування, що зумовлено тим, що вони створюють робочі місця, залучають до держави перебування інвестиції, сплачують податки тощо. Тому враховуючи це, необхідним є створення дієвих юридичних механізмів, які регулювали б господарську діяльність ТНК, їх співпрацю з державами та іншими суб'єктами господарювання як на національному, так і міжнародному рівнях.

Першим проблемним аспектом в цьому контексті виявляється визначення поняття ТНК, а також їхньої правосуб'єктності, що зумовлено суперечливою та складною економічно-правовою природою цих організацій. М. В. Пшеничний, зокрема, зазначає, що ТНК характеризуються економічною єдністю та юридичною відокремленістю [2, с. 342].

Беручи до уваги розбіжності вчених до визначення дефініції ТНК, вважаємо за доцільне розглянути це поняття саме через його конструкцію. Першим елементом в ній є «транснаціональний», що означає, що господарська діяльність такої корпорації виходить за межі те-